

desta teoksesta tieteellisesti korkeatasoisempi, kriittisempi ja muutenkin selkeämpi ja tasaisempi kokonaisuus. ”Sport and Societyssa” lukujen taso vaihte-

lee liikaa, mikä johtuu varmasti siitä, että kyseistä speaktaakkelia on ollut tekemässä 19 kirjoittajaa. Niinpä ”Sport Worlds” on se teos, jota urheilun ja yhteis-

kunnan monimutkaisen suhteen kriittiseen tarkasteluun voi suositella.

Huumekysymyksen ydin huippuvihteeseen pakattuna

PAULIINA SEPPÄLÄ

Nuori nainen makaa hotellihuoneessa Thaimaassa; voi kuinka kiehtovalta hänen elämänsä tuntuukaan! Mikä onni hänelle kävi, kun mies raveissa ehdotti hänelle ilmaista lomaa. Ja sitten nuori nainen itkee vankilassa Thaimaassa: ei tässä näin pitänyt käydä.

Toinen nainen, edellistä vielä nuorempi, kyllästyy isänsä pahoinpitelyyn ja lähtee kotoaan, köyhältä asuinalueelta jostain päin Englantia, kohti Lontoota, kodittomien joukkoihin. Hänkin tapaa miehen. Mies antaa hänelle vaatteita ja lämpimän sängyn. Tytöstä tulee yksi miehen identiteettittömistä kauppavaroista.

Korkeassa asemassa oleva oikeudenmukaisuutta ja totuutta kunnioittava poliisi selvittää poliisin korruptiota ja yhteyksiä sekä vyyhteen kytkeytyneitä poliisimurhia. Ensin häntä kiristetään ja kun tutkinta jatkuu, hänen teini-ikäinen tyttänsä joukkoraiskataan videokameran edessä.

Ben Eltonin toistaiseksi suomentamaton, mutta helpolla, jouhevasti etenevällä nykyenglannilla kirjoitettu romaani

High Society on romaani huumeekysymyksestä. Sen sijaan, että Elton pyrki tavanomaiseen populaariin tapaan näyttämään, mitä huumeiden käyttö ”oikeasti on”, mihin se johtaa tai ketkä huumeita käyttävät (viimeksi mainittu on romaanissa sivukysymys, jonka vastaus on: kuka tahansa; huumeet läpäisevät koko yhteiskunnan), hän nostaa esille vähintään yhtä tärkeän kysymyksen: keiden käsissä huumeet ovat ja mitä se meille kaikille merkitsee?

Ja mehän tiedämme, kenen käsissä huumeet ovat: alamaailman. Organisoituneen rikollisuuden, ihmisten, joiden toimintaa määrittävät muut lait ja säännöt kuin meidän lakimme ja normimme. Tieto ei tule uutena kenellekään huumeekysymyksen kanssa työskentelevälle. Mutta kun koko loistava romaani, jokainen dramaattinen tarina ja jokaisen elävästi kuvatun henkilön elämä, on kirjoitettu valaisemaan sitä suunnatonta valtaa, jonka huumekauppa rikollisille tuo, tiedon merkitys konkretisoituu. Tyttö Thaimaassa: hän nielaisi heroinilla täytetyn kondomin ja jäi kiinni huu-

Ben Elton
High Society
Bantam Press, 2002

meiden salakuljetuksesta. Huumeet ovat arvokkaita kuin öljy, ja vaikka valtiot eivät halua, että kukaan niitä ostaa, niitä ostetaan, raha virtaa ja joku – suurrikollinen tai lahjottu poliisi – rikastuu. Thaimaan loman hinta ei tunnu huumekaupassa mitään – paitsi typerälle ajattele mattomalle nuorelle bimbolle. Kun hän jää kiinni, varsinaiset huumerikolliset ovat kaukana, mutta lainsäädäntö pitää huolen siitä, että tyttö saa kärsiä teostaan.

Lainsäädäntö pitää myös huolen siitä, ettei nuori prostituutioon pakotettu tyttö hae apua sosiaalityöntekijöiltä tai poliisilta: vain häntä hyväksikäyttävä mies voi antaa hänelle huumetta, jota hän kokee tarvitsevansa. Sitä paitsi miehellä ja miehillä tämän takana on muitakin pakkokeinoja, esimerkiksi aseita.

High Society kuljettaa lukijan ajatuspolulle, jossa tärkeältä ei enää tunnu määritellä, onko

kannabis haitallisempi vai haitattomampi kuin alkoholi ja voisiko sitä siitä syystä ajatella laillistaa. Sen sijaan lukija saattaa päätyä päinvastaiseen kysymyseen: eikö juuri kaikkein vaarallisimmat ja nopeimmin riippuvuutta aiheuttavat huumeet olekin suurin tulojen ja vallan lähde rikollisille? Eikö juuri ne pitäisi saattaa valtioiden kontrolliin?

Näin ajattelee High Societyn päähenkilö, nuori suoraselkäinen työväenpuolueen poliitikko. Juuri kun Iso-Britannia on saavuttamassa radikaalilta näyttävää ratkaisua kannabiksen ei-rangaistavuudesta, mies esittää julkisuudessa, että kaikki huumeet pitäisi laillistaa. Niille, joille Ben Elton ei ole tuttu kirjailija, on syytä kertoa, että kyseessä ei ole vakavasävyinen romaani. Se ei muistuta asiatekstiä sen enempää kuin sydäntä riipaisevaa sosiaalidraamaa. Ben Elton on toiselta ammatiltaan koomikko; hänen kirjansa ovat yhteiskun-

nallisuutensa ja tekstin älykkyyden lisäksi, tai juuri niistä johtuen, takuuvarmaa viihdettä. Tarina ja kieli ovat täsmällisesti ajan tasalla ja Elton kuvaa aikaamme herkullisesti eri yhteiskunnan tasoilla ja sektoreilla.

Päähenkilöitä on kaksi. Ensimmäinen on poliitikko, jonka uran ja siihen asti tasaisesti sujuneen perhe-elämän hänen esittämänsä lakialoite lähettää villille reitille julkisuusflipperiin. Toinen on nuori poptähti, josta tulee mieleen poikabändi Take Thatista soolokomeetaksi nousut Robbie Williams. Hän on rikas, kuuluisa ja hieman tyhmä, jollaisten suihkuseurapiirielmästä on aina hauska lukea. Kirjan teemaan tähden kytkevät paitsi, kuten arvata saattaa, takahuoneiden ja limusiinien alkoholi-kokaiini-dieetti myös muuttamat kohtalokkaat juonenkäänteet, jollaisia hyvässä fiktiossa useimmiten on.

Nykyisen huumeepolitiikan

lain tuolle puolelle luovuttama taloudellinen ja sosiaalinen valta on kirjan iso teema. Mutta juonen edetessä kyse on yhä enenevästi median absurdeihin lopputulemiin johtavasta poliittisesta vallasta, jollaista on Suomessakin saatu viime eduskuntavaaleista lähtien huumeekysymykseen liittyen maistella. Se, mitä Ben Elton kuvaa, on niin tyyppillistä, että raivostuttaa ja naurattaa samaan aikaan. Romanin poliitikon lakialoite saattaa tulla alleen, paljolti loistavan mediaesiintymisen ja taktikoinnin ansiosta, ja näyttää siltä, että Britannia aikoo laillistaa kaikki huumeet. Laskelmat valtavista verokertymistä ja suunnitelmien käytöstä on jo tehty. Mutta ihan viimeiseksi media nostaa esiin kaikkein perimmäisimmän kysymyksen. Lopulta vain se määrää huumeepolitiikan kohtalon. Oliko poliitikolla ja tämän assistentilla suhde?

Maailmanpolitiikassa tarvitaan globaalia etiikkaa

TUULA-MARIA AHONEN

Keskinäisen riippuvuutemme takia tarvitsemme globaalia etiikkaa, toteaa professori Juha Sihvola tuoreessa kirjassaan. Maailmankansalaisuus ei ole pelkästään matkustelun ja kulttuurintuntemuksen tuottamaa kykyä tulla toimeen missä tahansa. Se on myös ihmisyyden kunnioittamista ja sitoutumista pitämään jokaista toista ihmistä alkuperäs-

tä ja asemasta riippumatta tasaveroisena kumppanina.

Sihvolan mielestä maailmankansalaisuus on sitoutumista sellaisen maailmanjärjestyksen rakentamiseen, jossa valtiollisista ja kulttuurisista rajoista riippumatta on todellinen mahdollisuus ihmisyyden kaikkien ulottuvuuksien täysipainoiseen toteuttamiseen.

Juha Sihvola
Maailmankansalaisen
etiikka
Otava, 2004

Humaanit arvot ovat Sihvolalle viime kädessä kaikkein kovimpia arvoja. Ilman niitä ei markkinoiden dynamiikka kauas